

ne pride. Ni davno, kar je neki mladeneč na Nemškem na vagonu pri odprtem oknu sedel pri nagli vožnji okolico ogledaval, zaradi nagle sape pa, ki mu je po očeh brila, popolnoma oslepel. Zgodi se tudi lahko, da kaka smet iz dimnika na parniku v oko pade ter ga poškoduje. Pozor tedaj, kdor se po železnici vozi! —

Pazite na petrolej!

Ni morebiti hiše na Slovenskem, kder se ne bi za svečavo petroleja posluževali, ker je najbolj po ceni, in daje lepo svetlo luč; pa tudi marsiktera nesreča se je že s tem oljem pripetila. Ako bi se vtegnil petrolej vneti, ko se je na pod ali obleko razlil, se ne da z vodo pogasiti, temoč je treba s prstjo ali pepelom ga zadušiti; obleka se naj hitro sleče ali iztrga. Sploh pa, kdor ima v večji meri hranjen petrolej in kdor ga prodaja, naj bo previden, da se mu ne vname. Najboljše shrambe so od hiš in drugih poslopij odstranjene p o d z e m e l j s k e zidanice kakor za smodnik.

Državni zbor.

V 98. seji so prišle na vrsto resolucije, ki so se med razgovorom o drž. proračunu bile predložile. Z večine so bile zavržene vse, ki so dišale po pravičnosti v katoliških alj narodnih zadevah. Tako predlog poslanca Cienciale, da se naj v pripravnica v Opavi in Tešini v dveh jezikih: poljskem in nemškem uči. Bolj ko je poslanec trdil, da se to zdaj ne godi, bolj sta ustavaka Demel in Sues (izrekaj Süß, sicer ti pride kaj druga z ust) trdila, da se uči v obeh jezikih. Naposled se pa Sues zakolobita, rekoč, da so šole z dvojnimi učnim jezikom slaba naprava. Odbiti ste bile tudi resoluciji: Fischerjeva, da določujejo škofijstva, kdo zmed duhovnikov da je „podpore“ potreben; Pfügelnova, da se za popravo starodavne stolne cerkve v Solnogradu odloči enkrat za vselej 20.000 gld.

Sprejeta je bila resolucija, da se vžitnina za mesta predela, od kurjave pa prej ko mogoče celó odpravi; ravno tako resolucija, da se gozdne postave natanko pregledajo in primerne spremembe nasvetvajo. — Zares čudno pa je, da je odbor gledé resolucije Schöffelnove, da se sestavi komisija zvedencev, ki bi vinske gorice preiskavala, ali je kde trsna uš (phylloxera vastatrix), predlagal — prestopiti na dnevni red, t. j. o tej reči ne govoriti. In dasi je več govornikov ta nepričakovani predlog pobijalo, je vendar večina pri glasovanju prestop na dnevni red sklenila! In veste zakaj? Zato, ker je Schöffelnov predlog rahla nezaušpna za ministra poljedelstva bila. — Ker so ustavaki v prejšnji seji posojilo za zemljišno odvezo na Kranjskem odbili, je odbor nasvetoval p o v i š a n j e p r i k l a d e k p o s r e d n i m d a v k o m o d 10 na 20 procentov, kar je pravo rubljenje, ka-

kor je Dežman pokazal. In ta predlog je bil — sprejet. To sega očitno v pravice dež. zbora, ker le ta določuje, kako visok da naj bo davek za deželne potrebe.

V 99. seji je bil razgovor o prošnji demokratičnega društva „Volksstimme“ na Dunaju, ki tirja političnih pravic (zastopa v drž. zboru). Odbor je nasvetoval, vladi naročiti, da iz načelnikov bolnišnih blagajnic za obrtnike, ki se imajo po novi obrtnijski postavi osnovati, sestavi obrtnijske zbornice, ktere bi posredovale med vlado in obrtniki, ob enem pa tudi mirovne sodnije za delalce bile; volilne pravice pa, kakor jo imajo trgovske zbornice, ni predlagal odbor za obrtnijske zbornice. — Drug nasvèt je meril na to, da vlada vpelje nadglednike v fabrikah. — Predlog prvi zastran obrt. zbornic, toda brez političnih pravic, je bil sprejet; namesto drugega se je pa sprejel predlog žl. Maksa Kúbeka (z Moravskega), naročiti vladi, da se pri namenjeni prenapredbi obrtnijskega reda tudi na to ozir jemlje, da se otrokom, mladim ljudem in ženam čas za delo (v fabrikah) skrajša, po tovarnah in delalnicah gleda na to, kar je v zdravstvenem oziru potrebno, pri večjih obrtnijskih podvzetjih pa otrokom služabnikov in obrtnikov skrbi za šole. — Za vspešno izvrševanje taci postavnih določeb bi se naj postavili c. k. nadgledniki fabrik. — To je vse dobro in hvalevredno, pa — premalo! Menjka namreč p o g l a v i t n e s t v a r i: modre naredbé, da bi vsak fabrikant alj vodja obrtnijskega podvzetja pod kaznijo obvezan bil k temu, da imajo delalci ob nedeljah in praznikih mir ter se vdeležujó božje službe, posebno krščanskega p o d u k a. — Brez tega se socijalni zlegi ne dajo odpraviti; tega pa liberalizem ne pospešuje, ampak še ovira, in toraj ni liberalizem socijalnemu vprašanju kos.

V poslednji seji 100 dné 18. dec. pred prazniki so slednjič ustavoverci vlado na cedilu pustili, ter z večino glasov proti tehtni besedi ministra Ungra sklenoli, da ne velja volitev velikih posestnikov na Gornje-Avstrijskem, ker so med volilci bili tudi užitniki cerkvenih beneficij, kterim liberalci nobenih pravic ne privoščijo. Zastonj jim je minister dokazoval, da so lastniki užitka, kteri kot lastniki gospodarijo in davke plačujejo; da jih tako juristi vsega sveta sodijo, — vse zastonj! liberalcem ni mogoče spoznati, da bi duhovnik kaj pravice v državi imel! Potem sklepu bi prav za prav bila morala vlada po ustavni šegi mahoma odstopiti; pa menda so si gospodje ekselence mislili: zaradi duhovnikom skrčenih pravic vendar ne bomo odstopili in so — ostali!

Ob koncu poročil naj pristavimo, da naši, po večini liberalni slov. poslanci pod Razlagovim vodstvom, niso ni trohice národnih pravic slovenskemu narodu priborili. Močno so se zmotili mislé, da bodo liberalni ustavoverci bolj pravični proti Slovencem, če se jim slovenski poslanci

v liberalnem kožuho pokažejo! Kdor je krivičen proti Bogu in nja sveti cerkvi, tudi národom pravičen ne bo. Kajti za manjše národe, kakor je slovenski, govori edino le božje pravo, po katerem smo, kar smo, in bi se morali v svoji národni posebnosti spoštovati, ker to božja in naravna pravica zahteva.

Dopisi.

Iz Maribora. (Okr. zastop in nja stroški.) Dne 14. t. m. imel je okr. zastop mariborski pod predsedstvom Seidl'na svojo skupščino, v kateri so se stroški za tekoče leto potrdili. Stroški znašajo 41.114 gld., dohodki so postavljeni za 4780 gld., toraj manjka nad 36.600 gld. Da se ta malenkost dobi, sklenili so zastopniki okraja 16-percenten navrzek k direktnemu davku z vsemi prikladami vred. Ker znaša ta davek v okraju 226.624 gld., bo 16procentni navrzek ljudem iz žepov vzel 36.259 gld., zares grozno veliko, ako se primeri temu, kar okr. zastop opravi. Toda prvosednik g. Seidl je potolažil zastopnike s tem, da so lanske doklade za 3 procenote več znašale!

Upravni stroški: za tajnika (400), stanovanje (377 gld. 40 kr.), kancelijo (180 gld.) potnina za oglednika cest (650 gld.) itd. znašajo nad 2000 gld.; za marib. mestne šole plačuje okraj 7200 gld., kar je pač preveč, ker imajo srenje na kmetih itak svoje lastne šole, za ktere okr. blagajnica 8663 gld. daje, toraj le nekaj več kot samo za mariborske mestne šole.

O cestah ne govorimo, kajti je obče znana reč, da pod upravo okr. zastopov vsako leto mnogo stanejo, pa so večidel prav slabe. — Čudno pa je, da pri številu kakih 40 okr. zastopnikov nijeden iz okolice besede znil ni, marveč govoré in delajo vse gospodi mariborski; še bolj čudno je, da nijednemu teh gospodov na misel ne pride, da bi se računili za ljudstvo tudi v slov. časniku razglasili, ampak mislijo, da je zadosti, če to „marburgerca“ razglaša. Vse je, kakor bi bila slovenska okolica popolnoma otrpnila. Ni ga narodnjaka, ki bi se oglasil in rekel: mi smo še tu! — Tudi prav; naj vam le g. Seidl proračune dela, vi pa plačujete!

Od štajersko-hrvatske meje 18. pros. (Nesrečni dvalizem!) „To je sam vrag zmisli, da moram od vsakega časopisa, ki pride čez mejo iz Hrvatskega, še en krajcar plačati, ker pritisne poštar, preden ko časnik z rok da, marko za 1 kr. ná-nj, čeravno ima vsak hrvašk list po redu svojo poštno marko.“ — Tako je — in sicer po vsej pravici — godrnjal te dni naš listonoša, ko mi je prinesel s pošte novine, med kterimi je tudi list, ki v Zagrebu izhaja. Za vsak list tirja poleg ogerske poštne marke naša cislajtanska pošta še 1 kr. za svojo zeleno marko. Po kakej pravici? E, — pravijo — ogerske marke ne veljajo za

dežele takraj Litave! Zakaj ne? Vsaj je cesarska glava tudi na ogerski marki, ki vsled tega vendar neko vrednost ima. Dokler je Avstrija pod eno glavo, ne more takraj mlake Litave brez vrednosti biti, kar je onkraj mlake barem 1 krajcar vredno! Zakaj toraj še 1 krajcar plačevati, če list mlako Litavo alj Sotlo prekorači?

Dokler ima Avstrija še enega vladarja, čigar podoba je na markah takraj in onkraj ogerske meje, mora se tudi vrednost marke po poštini uradih spoštovati kot marke za vso Avstrijo, za ktero znaša marka pri novinah 1 krajcar, bodi že rdeča ali zelena.

Odkritosrčno rečem, da mi je postopanje neogerskih poštinih uradov neumljivo. Stvar pa ima prav neljubih praktičnih nasledkov. „Hrvatska lipa“, zabaven in poučen list, stane po pošti prejet 5 gld., kakor naznanja založnik g. Drag. Albrecht, tiskar v Zagrebu. List izhaja po enkrat na teden in je primerno plačan. Če pa mora naročnik takraj Sotle vsakokrat 1 kr. več plačati, stane ga list na leto 5 for. in 52 kr., kar je odveč. To prestraši marsikterega rodoljuba, in to tem bolj, ker listi lahko zaostajejo, če nema listonoša denarja ali volje, da liste na pošti odkupuje, in potem zopet svoje krajece iztirjava.

Po naših mislih bi se naj slavna hrvatska uredništva s poštinih uredi dogovorila, da se sami prorazumé s takraj-litavskimi poštinih uredi in jim dopovedó, da spada ogersko kraljestvo pod avstrijsko krono, da toraj ogerska krona — tudi na markah, isto vrednost ima kot avstrijska! Mar tudi na Hrvatskem 1 kr. več plačujete samo zato, ker časopis dolgočasno Sotlo prekorači? Je li Ogersko „inozemstvo“? Če je, — imel je moj listonoša prav, ko je rekel: „To je sam vrag zmisli!“

Izpod Pohorja. (Domoljubne želje.) Novo leto se je začelo, da bi le srečno bilo za našo dušo in telo. Začela se je tudi nabira udov za družbo Mohorsko. Res, da za denar huda pojde, pa vendar korajža velja! Od vrle, neutrudljive slov. duhovščine se nadjamo najkrepkejšé podpore, da se bo vsaka biša alj družina za društvo vpisala. V nekterih krajih še malo vedó za to družbo, drugi pa pravijo: Jaz teh bukev ne zastopim, ker je po hrvaško pisano! Jaz pa rečem: bolj pogosto ko bereš, bolj se boš privadil gladkega slov. jezika, v kterem te Hrvat, ti pa njega lahko razumiš. Tudi Nemci doma drugače govorijo, kakor je v bukvah; pa vendar niso tako abotni, da bi nad lepimi bukvami jezike brusili.

Koliko lepih, duševno koristnih podučnih, zabavnih bukev se za 1 gld. dobi! Družba že lahko letos 30.000 udov šteje, ako se količkaj po farah za društvenike skrbi. Neki poštenjak je v „Danici“ misel objavil, da bi „malo apologetiko“ Mohorska družba v drugem natisu na svetlo dala; tudi jaz sem teh misel, ker knjižica v lahko umevni besedi pogloblitve resnice krščanstva lepo razlaga